

kuuje

Vaba aktuaalsusest

Tallinna "Estonia" teatri ballett Euroopa kultuuripäevadel ^g Eriaruhes

Pärast Tallinna (Revali) ooperi-estlaasi esinesid Euroopa kultuuripäevadel Eriaruhes nüüd nende balletikolleegid kahel õhtul Sadani Riigiteatris/ väikeses majas. Alguseks "Kuritöö ja karistus", kahevaatuseline ballett Dostojevski samanimelise romaani ainetel. 24 tunni järel järgnes kolmeosaline "Paquita", "Karje ja vaikus" ja "Võlu-mandariin". "Paquita" oli Petipa traditsioonilise koreograafiaga, trupi klassika-visiitkaart. Olejännud kolme koreograafia autor on Kai Murdmaa, 1933 (tegelikult 38!) a. sündinud tantsuteatri modernsetele vormidele aldis naine, kes juba nõukogude segadel välismaal tuntud oli. Publiku huvi oli suur, sõlesad etendused olid välja müüdud. Esimesel õhtul oli vastuvõtt pigem sõbralik, teisel õhtul olid kiiduvaldused spontaansed.

Kuna tegenistes valitses hea tahe ja palav püüe, on raske küslistele öelda, et nende lavastused ei ületanud teatud ülleilset, vanaaeglist, kopitanud modernismi. Näiteks segereerib Arvo Pärdi muusika hoopis teisi dostojevskilikke karistikke kui koreograafilised löigud tuuafilmi pantomiimist, klišeelikult kasutatud balletiklassika ja juurtepoogitud erootika, mida Juri Jekinev/ Baskolnikovina ja Inna Sõrnus Sonjana nii hingestatult esitavad. Kristlik-kosmilise lunastusmüütika keerlevate lappadide all (dekor. andis Freibergs) ei teinud Dostojevski misdraamat vastuvõetavamaks.

Teise õhtu sulje oli positiivses. Petipa-divertisament (kõlades hiraus moonutatult valjuhääldist) demonstreeris vähesalt tantsijate korralikku ametioskust, kuigi kunstiline sära oli tubli keelietenduse tasemel. Võib olla oleks ballett "Karje ja vaikus" Federico Garcia Lorca laulutsükli ainetel rohkem võitnud, kui kavalehel oleksid tekstid olnud trükitud. Niiviisi jäi asi väga üldiseks hispaanialiku värvinguga sünni ja surma allegooriaks, Raldar Singi huvitava muusikaga seljale pillile ja ühele alt-hällile. Leili Tammele võis-akõlaline hääl suutis vaevata tema läber veogevatest tantsijatest üle tähtsustada.

John Neumeieri "Sratres'is" (A. Pärt) valitseb enam balti vaia, kui seda "Estonia" teatri tantsijad kahel õhtul pakuda suutsid.